

Oponentský posudek doktorské disertační práce

Jméno: Mgr. Lenka Kovářová, MBA

Název práce: K identifikaci předpokladů v triatlonu.

Předložená práce má empirický charakter. Je zpracována na 112 stranách textu, obsahuje 39 tabulek, 9 obrázků, 22 grafů a 12 stran příloh (v přílohách jsou publikovány 4 tabulky a 3 grafy). Seznam literatury čítá 171 položek, včetně nejnovějších titulů.

V osmdesátých letech byl u nás vytvořen propracovaný systém práce s mladými talentovanými sportovci, který však byl po roce 1989 zrušen. V dnešní době se na něj jen obtížně navazuje. V těchto souvislostech představuje zpracovávané téma disertační práce velmi aktuální problém. Význam práce je o to závažnější, že se snaží problematiku řešit s pomocí pokročilých metod modelování s latentními proměnnými, což je ojedinělý počín, a to i v mezinárodním měřítku. Moderní přístupy k práci s talentovanými sportovci vyžadují podrobnou znalost problematiky a aplikování poznatků podložených vědeckými metodami výzkumu. Z tohoto pohledu řeší předložená práce téma aktuální s možností přímé aplikace závěrů do trenérské praxe.

V Úvodu autorka nejprve předkládá několik myšlenek o významu hledání talentů, přičemž využívá i srovnání původního a současného významu slova *talent*. Naznačuje též smysl práce, přičemž se neubrání emocionálně zabarveným formulacím. Vzhledem k tomu, že se jedná o kapitolu Úvod, lze tento fakt taktně pominout. Dále se autorka věnuje obsahu a členění práce. Činí to sugestivním způsobem, kdy volbou přívlastků je navozen dojem, že se jedná o výbornou práci. Například poslední věta prvního odstavce na straně 3 obsahuje přívlastky *správné, kvalitní, nadčasový, nejvhodnější*. V této části práce by jistě byla na místě trochu větší střídmost.

Po úvodní kapitole je více než polovina práce věnována teoretickému rozboru zkoumané problematiky. Autorka k rozboru přistoupila velmi důkladně a s využitím značného množství dostupné literatury. Nejprve charakterizuje pojem *talent*, přičemž nezapomíná upozornit na rozdílnost chápání pojmů *vloha, nadání, talent*. Vše je zasazeno do kontextu v současnosti nejčastěji používaných charakteristik pojmů. Škoda, že autorka nezmínila pohled Čelikovského, který považoval termíny *vloha, nadání, talent* za pojmy nadřazené, respektive podřazené a rozhodně ne za zaměnitelné. Dále jsou vhodně rozebrány determinanty talentovanosti, struktura talentu, a také a výběr talentů. Další kapitola je věnována výkonu, jeho determinantům a predikci. Vše je probráno do hloubky příslušející disertační práci a s odkazy na publikované studie. Metodologickými problémy identifikace talentu a predikci výkonu se zabývá další kapitola. Zde se autorka opět opírá o výsledky publikovaných studií a konstatuje, že konfirmační faktorová analýza je vhodnou metodou pro vytvoření testovací baterie predikující výkon v triatlonu. Nelze jinak než souhlasit. Kapitulu uzavírá konstatování, že lze *...přistoupit k tvorbě modelu jedince pro krátký triatlon ...* Domnívám se, že původní záměr autorky byl poněkud odlišný od vyznění této věty. Nejpodstatnější část teoretické části práce tvoří kapitoly zabývající se triatlonem a jeho charakteristikou. Po krátkém představení triatlonu jako olympijského sportu je zpracován přehled publikační činnosti v oblasti triatlonu. Z přehledu je patrný trend zvyšujícího se počtu publikací zaměřených na triatlon. Z toho lze soudit, že předkládaná práce má velký publikační potenciál. Následuje rozbor determinantů výkonu v krátkém triatlonu. Ty jsou s podporou řady citovaných publikací rozebrány poměrně podrobně. Celkem logicky pak navazuje kapitola, která se zabývá předpoklady pro výkon v krátkém triatlonu. Opět je zde využita řada zahraničních i tuzemských publikací, jejichž prostřednictvím autorka řeší problematiku velmi podrobně.

Svou hloubkou a šíří pohledu představuje nejpřínosnější část teoretické části práce. Ta je zakončena souhrnem, kde autorka sumarizuje nejpodstatnější myšlenky. V souhrnu se též snaží identifikovat problém práce, avšak jeho formulace zůstává poněkud nejasná a nekonkrétní. Přispívá k tomu i nedokončení některých myšlenek, např. autorka konstatuje, že problém je nutno zúžit na dva směry (strana 61, řádka 15), ale následně prezentuje pouze směr jeden. Bohužel, v textu se opakují v práci již dříve použité formulace. Např. věta ... *Zařazením triatlonu mezi olympijské sporty roku 2000 v Sydney se ve vyspělých zemích...* je v práci použita dokonce třikrát, na stranách 33, 60 a 61. A nebo věta o nedostatečné objektivitě testu u cyklistiky, která se vyskytuje doslovně na stranách 52 a 62. Navíc by tvrzení o nedostatečné objektivitě testu u cyklistiky mělo být poněkud podrobněji vysvětleno. Tak jak je to v práci prezentováno to budí dojem, že nemusí jít o problém objektivitě testu.

Výzkumná část tvoří obsah dalších kapitol. Nejprve je formulován cíl práce a hypotézy, následuje popis souboru, postupu práce, metod a výběru testů. Cíl je formulován stručně, výstižně a správně. Autorka formulovala dvě hypotézy. První z nich je stanovena bezchybně. Druhá hypotéza používá výrazu *podprůměrný*, jehož interpretace při prezentování výsledků skýtá jistá úskalí. Podprůměrné jsou všechny výsledky, jejichž hodnota se nachází pod limitní hranicí (jak jí nazývá autorka), kterou je hodnota průměru. Jak se v závěru ukáže, ve skutečnosti ona limitní hranice není totožná s hodnotou průměru. Bylo by tedy vhodnější nahradit výraz *podprůměrný* termínem *limitní hodnota*. Úkoly práce nejsou formulovány, nicméně některé body postupu práce lze za úkoly považovat. Práci by však prospělo, kdyby úkoly byly formulovány samostatně a zřetelněji. Jejich postupné řešení by pak vedlo ke splnění cíle práce. Metody práce jsou zpracovány kvalitně a přiměřeně disertační práci. Pouze není zcela jasné, proč je text uvádějící do problematiky faktorové analýzy psán kurzívou. Výběr testů je proveden na základě důkladné rešerše literatury a se znalostí obsahové validity. Kapitola výsledky začíná ověřením modelu. Zde autorka formuluje dva dílčí modely, přičemž správně ověření pro tuto situaci méně vhodného modelu uvádí až v příloze práce. Prezentace ověření modelu je zpracována velmi kvalitně a svědčí o tom, že autorka zvládla základy modelování s latentními proměnnými. Domnívám se, že tato část práce představuje nejdůležitější přínos k rozvoji oboru. Myslím si, že ji lze použít jako inspiraci pro skutečně vědecký přístup k identifikaci talentů v řadě dalších sportů. Udělejme jen drobnou poznámku, fit modelu bývá překládán též jako shoda modelu (poznámka na str. 68), a je v českých publikacích používán. Kapitola Diskuze je kvalitně zpracována, výsledky výzkumu jsou srovnávány a diskutovány s poznatky publikovaných studií. Autorka se nebojí přiznat, že výsledky práce nepotvrdily závěry její předešlé studie a diskutuje pravděpodobné příčiny tohoto rozporu. Pouze není zcela jasné, na základě čeho byla potvrzena platnost hypotézy č. 2. Jestli je to na základě uvedených kazuistik a nebo další analýzy. Promítá se do stanovení limitní hodnoty redukce vynaložené práce vlivem plavání či jízdy na kole ve skupině? Jak uvádí autorka na straně 26, redukce dosahuje značných hodnot.

Poslední kapitola se zabývá formulacemi závěrů výzkumu, zvláště kvantitativní a kvalitativní části. Obsahuje též doporučení pro sportovní praxi. Většina závěrů a doporučení má důležitý dopad do praxe a představuje významný přínos práce.

Obsah práce koresponduje s jejím názvem. Práce má dobrou formální úroveň, avšak vyskytují se v ní některé chyby. Například hrubé pravopisné chyby lze nalézt na str. 54, ř. 7 a str. 69, ř. 1. Některé překlepy lze najít na str. 25, ř. 29; str. 29, ř. 10; str. 58, ř. 20 a 21; str. 79 v nadpisu; str. 98, ř. 11; str. 102, ř. 2 nebo v seznamu citované literatury u položky 130. Odlišná velikost písma je použita například na str. 70, ř. 11 nebo v poznámce na str. 87. Chyby jsou též v poznámce na str. 23. Drobné výhrady lze mít též proti formulaci některých vět, např. věta na str. 102 začínající na ř. 19 nebo věta na str. 103 začínající na ř. 6. V tabulce 34 na str. 95 je smícháno hrubé a standardní skóre. Publikace Kodým, 1974 na str. 5, ř. 3 by měla být uvedena s kolektivem, stejně tak Kodým, 1978 na téže str. na ř. 21, Željakov na str. 11, ř. 3 by měl být patrně Željazkov, Havlíček (1982), str. 11 a 12, publikoval společně s kolektivem, publikace Horčic, 2003 (str. 29, 42), není uvedena v seznamu citované literatury.

Dále se domnívám, že publikace Billat, Demarle, Slawinski, Paiva a Koralsztein (2001), Hue, LeGallais, Chollet, Boussana, a Prefaut, (2000), Johnson, Tenenbaum, Edmons a Castillo, (2008), Laurenson, Fulcher a Korkia (1993), Lucia, Hoyos, Perez a Chicharo (2000), Mackinon (2005) a Padilla, Mujika, Cuesta a Gioriena (1999), které jsou uvedeny v seznamu citované literatury, nejsou v textu citovány (mohl jsem to však přehlédnout). V seznamu citované literatury jsou chybně abecedně řazeny položky 38 až 41, 143 a 147. Dále nejsou rozlišeny položky 130 a 131, a také 163 a 165 - tentýž autor v jednom roce. U položky 84 není uveden rok vydání. Množství ani charakter formálních chyb však nemají výraznější negativní vliv na kvalitu práce.

Z celkového pohledu lze konstatovat, že autorka splnila cíl daný doktorskou disertační prací a prokázala schopnost samostatné vědecké práce. Doporučuji, aby jí na základě úspěšné obhajoby práce byl udělen titul Ph.D.

V Plzni 8. února 2011

Doc. Ladislav Čepička, Ph.D.